

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6971/21
29.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Миленије Петричевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ... и ГГ из ..., чији је заједнички пуномоћник Зоран Максимовић, адвокат из Београда, Булевар Михајла Пупина бр. 121/72, против туженог ДД из ..., ради утврђења, одлучујући о жалби тужилаца, изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 12859/18 од 30.09.2021. године, у седници већа одржаној дана 29.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 12859/18 од 30.09.2021. године у делу става другог изреке и усваја тужбени захтев тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., којим су тражили да се утврди да су тужиоци сувласници помоћне зграде описане као објекат бр. 2, на катастарској парцели ... КО ..., лист непокретности ... КО ... и то тужиља АА са 3/48 идеалних делова, тужилац ББ, тужиља ВВ и тужиља ГГ са по 7/48 идеалних делова, што је тужени ДД из ... дужан да призна и трпи.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца и потврђује пресуда Вишег суда у Београду П 12859/18 од 30.09.2021. године у ставу првом, преосталом делу става другог изреке којим је одбијен захтев тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., којим су тражили да се утврди да су тужиоци власници једне помоћне зграде описане као објекат бр. 2, на катастарској парцели ... КО ..., лист непокретности ... КО ... и то тужиља АА са 1/16 идеалних делова, тужилац ББ, тужиља ВВ и тужиља ГГ са по 7/48 идеалних делова, што би тужени ДД из ... био дужан да призна и трпи.

УКИДА СЕ пресуда Вишег суда у Београду П 12859/18 од 30.09.2021. године у ставу трећем и четвртном изреке.

ПРЕИНАЧАВА СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 12859/18 од 30.09.2021. године тако што свака странка своји своје трошкове поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 12859/18 од 30.09.2021. године, ставом првим изреке, није дозвољено преиначење тужбе учињено поднеском од 31.08.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., којим су тражили да се утврди да су тужиоци власници једне помоћне зграде описане као објекат бр. 2, на катастарској парцели ... КО ..., лист непокретности ... КО ... и то првотужила АА са 3/24 идеалних делова, а друготужилац ББ, трећетужила ВВ и четвртотужила ГГ са по 7/24 идеалних делова, што је тужени дужан да призна и трпи, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., којим су тражили да се утврди да су тужиоци власници једне помоћне зграде описане као објекат бр. 2 на катастарској парцели бр. ... КО ..., лист непокретности број ... КО ... и то тужила АА са 11/100 идеалних делова, а тужиоци ББ, ВВ и ГГ са по 23/100 идеалних делова, што је тужени дужан да призна и трпи као неоснован. Ставом четвртим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев тужилаца АА, ББ, ВВ и ГГ, свих из ..., којим су тражили да се утврди да је тужени ДД из ... сувласник једне помоћне зграде описане као објекат бр. 2, на катастарској парцели бр. ... КО ..., лист непокретности број ... КО ... са 20/100 идеалних делова, те да ће ова пресуда служити за упис права парничних странака у регистар непокретности Републичког геодетског завода, као неоснован. Ставом петим изреке, обавезани су тужиоци да туженом на име трошкова парничног поступка солидарно исплати износ од 1.170.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, под претњом последица принудног извршења.

Против наведене пресуде тужиоци су благовремено изјавили жалбу, побијајући је из свих законских разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" број 72/11 са изменама и допунама), другостепени суд је оценио да је жалба тужилаца делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима жалбе тужилаца, првостепена пресуда не садржи ни битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, пошто нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужилаца пок. ЂЂ и тужени ДД су рођена браћа, деца пок. ЕЕ, који је 1968. године добио плац у улици ... и новчана средства за изградњу куће према одобреном пројекту, површине 165 м² + подрум. Током 1968. године сада пок. ЕЕ је уз помоћ туженог саградио породичну кућу у улици ... бр. ... у ..., двојну кућу подељену по вертикали, означену бројевима 30 и 32. Првобитно саграђена кућа се састојала од подрума, партера и спрата са равним кровом. Тужени од 1973. године када је добио посао и стан у ... не станује у описаној кући. ЕЕ је преминуо дана 30.03.1991. године и решењем Другог општинског суда у Београду О

1249/92 од 11.09.1992 године расправљена је његова заоставштина коју је чинило право коришћења 1/2 дела кућишта и дворишта у површини од 5 ари и 69 м² на парцели ... уписаној у ЗКУЛ ... КО ..., на којој се налази кућа бр. ... и ... али без уписа власника и ванкњижно власништво 1/2 дела куће бр. ... и ... на парцели број ... ЗКУЛ ... КО ... и за наследнике су оглашена деца оставиоца ДД и ЂЂ са уделом од по 1/2 идеалних делова.

Породичну кућу је правни претходник тужилаца, пок. ЂЂ, адаптирао 1980. године и подрум куће претворио у пословни простор у коме је отворио штампарију, а током 1985. године реновирао је остатак куће, док је 1995. године подигао поткровље које се састоји од два нивоа и кућу ставио под кров. Решењем Одељења за урбанизам, комунално стамбене и грађевинске послове од 08.07.1993. године одобрена је инвеститорима ДД и ЂЂ употреба објекта 1/2 породичне стамбене зграде, висине П+1, са једним четворособним конфорним станом површине 167,31 м², пословним простором у подруму у ... у улици ... на кат. Парцели ... КО ... Решењем СО Чукарица, Одељења за комунално стамбене и грађевинске послове од 16.06.1995. године одобрено је ДД и ЂЂ да могу извршити надградњу поткровља 1/2 стамбене куће бр. ... у улици ...у ... на кат. парцели бр. ... КО ... Током 2002. године правни претходник тужилаца је у дворишту поставио нову ограду и саградио помоћни објекат површине око 20 м². Договор туженог и пок. ЂЂ је био да кућа и поред свих накнадних улагања које је извео сада пок. ЂЂ, остане заједничка, јер пок. ЂЂ није учествовао у изградњи првобитно изграђене куће. Правни претходник тужилаца никада није оспоравао решење о наслеђивању иза свог покојног оца ЕЕ и није тражио утврђење већег својинског удела у предметној кући по основу адаптације и реновирања. ВВ преминуо је дана 02.11.2004. године и решењем Другог општинског суда у Београду О 2215/05 од 07.02.2006. године расправљена је заоставштина и утврђено да је пуноважно писмено завештање пред сведоцима ЂЂ, сачињено дана 30.10.2004. године, проглашено на записник пред судом 19.09.2005. године, да је завештањем повређен нужни наследни део супруге оставиоца АА, па је исто редуковано до висине нужног наследног дела супруге оставиоца. Наследници заоставштине пок. ЂЂ, коју је између осталог чинила 1/2 идеалног дела пословног простора у подруму куће, кућни број ... у улици ... П+1, 1/2 идеалног дела четворособног стана на улазу кућни број ... у улици ..., уписане у ЗКУЛ ... КО ..., 1/2 идеалног дела ванкњижног права својине на поткровљу породичне стамбене зграде у улици ... у ... на кат. парцели ... старог премера, ... новог премера КО ..., су супруга оставиоца АА, као нужни наследник са 3/24 идеалних дела целокупне заоставштине и завештајни наследници ББ, ВВ и ГГ, деца оставиоца са по 7/24 идеалних делова. Решење је постало правноснажно дана 20.03.2016. године и као извршилац завештања сада пок. ЂЂ је одредио свог брата, туженог. Правноснажном пресудом Вишег суда у Београду П 2657/17 од 17.01.2018. године одбијен је тужбени захтев тужилаца, којим су тражили да се утврди да су искључиви власници, односно сувласници (евентуалним тужбеним захтевом) једног пословног простора у подруму, на улазу кућни број ... у улици ..., у оквиру куће кућни број ..., описане као објекат бр.1, на катастарској парцели ... КО ..., лист непокретности бр... КО ..., једног четворособног комфороног стана на улазу кућни број ... у улици ..., у кући кућни број ..., стана у поткровљу на улазу кућни број ... у улици ..., у кући кућни број ... Апелациони суд у Београду је пресудом Гж 2994/18 од 05.07.2018. године потврдио првостепену пресуду у наведеном делу, док је ожалбена пресуда укинута у погледу утврђења права својине на помоћном објекту бр. 2 на кат. Парцели ... КО ..., лист непокретности бр. ... КО ... и у том делу предмет враћен на поновно одлучивање.

Из налаза и мишљења вештака Небојше Гајића од 01.04.2021. године утврђено је да се објекат бр.2, састоји од 1 просторије димензија 6,86 x 2,58 м – корисне површине 17,10 м², у којој су разведене само струјне инсталације за потребе осветљења, да на истом објекту није затечен мокри чвор, да нису разведене водоводне и канализационе инсталације. Објекат је омалтерисан споља и изнутра, има уграђену дрвену спољну столарију, кровна конструкција је изведена од дрвета и уједно представља и плафонску конструкцију, подашчана је и покривена таласастим салонитом, док је подна конструкција изведена од бетона. Објекат катастарски бр. 2, представља приземни помоћни објекат, који је изведен за потребе смештаја баштенског алата и других ствари, смештаја намирница и не може се користити за друге потребе, односно изведен је као помоћни приземни објекат за потребе функционисања домаћинства (без изведеног мокрог чвора). Укупна тржишна вредност објекта бр.2, на дан увиђаја, са несметаним прилазом предметном објекту или правом коришћења земљишта за редовну употребу објекта, износи 11.000 евра и његов удео у укупној тржишној вредности куће главног објекта износи 5 %.

Првостепени суд није дозволио преиначење тужбе учињено поднеском тужилаца од 31.08.2021. године, имајући у виду да се тужени противио преиначењу и да је поступак покренут тужбом поднетом 07.05.2007. године, да су изведени сви потребни докази и да би одлучивање о преиначеној тужби било нецелисходно и неекономично.

Одлучујући о захтеву тужилаца за утврђење права својине на помоћној згради, описаној као објекат бр.2, првостепени суд је у складу са налазом и мишљењем вештака утврдио да како се ради о помоћном објекту, који прати правну судбину главног објекта (куће), то се на њему не може стицати право својине независно од главног објекта, без обзира на неспорну чињеницу да тужени није учествовао у изградњи предметног помоћног објекта. Суд је имао у виду да је правноснажном пресудом тог суда одбијен тужбени захтев тужилаца за утврђење искључивог права својине на пословном простору у подруму, четворособном стану и поткровљу у опредељеним идеалним уделитема из разлога што тужиоци као правни следбеници, сада пок. ЂЂ, немају правни основ за утврђење права својине јер покојни ЂЂ за живота није оспоравао решење о наслеђивању иза свог оца, сада пок. ЕЕ и није тражио утврђење права сусвојине на делу куће у већем обиму од 1/2 због улагања које је извршио приликом адаптације куће, те да је осим тога наступила и застарелост права оспоравања заоставштине протеклом десетогодишњег рока који је истекао за живота сада пок. ЂЂ, те да је и у свом тестаменталном располагању сада пок. ЂЂ своју имовину описао као 1/2 идеалног дела куће, што није оспоравано.

Имајући у виду да правни претходник тужилаца није могао на њих пренети више права него што је и сам у тренутку делације имао, суд је одбио основни и евентуални тужбени захтев. Имајући у виду да тестаментално располагање ЂЂ није оспоравано у циљу утврђења да у састав његове заоставштине улази више него што је и он сам сматрао, с обзиром да је то неопходан услов за утврђење права својине тужилаца који у конкретном случају своје право изводе из неутврђеног права њиховог правног претходника, првостепени суд је закључио да нико не може пренети на другог више права него што сам има, а тужиоци су захтев у предметној парници изводили из права њиховог правног претходника. Како се помоћни објекат дефинише као објекат

који је у функцији главног објекта и представља припадак стамбеној згради, односно кући и служи за функционисање домаћинства у целини, следи да онај ко учествује у стицању овог побољшања може евентуално истицати облигационо правни, а не и стварно правни захтев. Како припадак чини саставни део главне ствари и дели њену правну судбину то се тужиоцима не може признати посебно право својине на имовини која не представља посебну грађевину, већ припадак стамбене зграде, из којих разлога тужиоци ни по основу изградње, ни по основу наслеђа не могу стећи право својине на предметном помоћном објекту, налазећи да су основни и евентуални тужбени захтев тужилаца неосновани.

Неосновано се жалбом указује да је првостепени суд био дужан да дозволи преиначење тужбе учињено поднеском од 31.08.2021.године. Супротно тим жалбеним наводима, имајући у виду да је тужба у овој правној ствари поднета још 07.05.2007. године, а преиначење је учињено поднеском од 31.08.2021.године након што су изведени сви докази и то непосредно пре закључења главне расправе 30.09.2021. године, те да се тужени противио преиначењу тужбе, правилно првостепени суд није дозволио преиначење тужбе, налазећи да то не би било целисходно и да би знатно продужило трајање парнице.

Међутим, основано се жалбом тужилаца побија одлука првостепеног суда садржана у ставу другом изреке којом је одбијен као неоснован захтев тужилаца, којим су тражили утврђење права сусвојине на помоћној згради описаној као објекат бр. 2 у одређеним идеалним деловима, саграђеној на кат. Парцели ... КО ... Не може се прихватити као правилно становиште првостепеног суда да се тужиоцима не може признати право својине на имовини која не представља посебну грађевину, већ припадак стамбене зграде и да из тих разлога тужиоци ни по основу изградње, ни по основу наслеђа не могу стећи право својине на предметном помоћном објекту. Помоћни објекат дели правну судбину главног објекта и код утврђеног да су тужиоци сувласници 1/2 иделног дела главног објекта по основу наслеђивања ЂЂ, а преостале 1/2 тужени ДД, погрешан је закључак првостепеног суда да тужиоци нису титулари права својине и на помоћном објекту. У току поступка утврђено је да објекат бр. 2, који је предмет спора, представља помоћну зграду, из чега следи да ужива правну заштиту као припадак главној ствари, односно стамбеном објекту, који је у сусвојини парничних странака. Наиме, ова два објекта представљају јединствену целину и питање права својине на тим непокретностима се не може раздвајати. Припадак чини саставни део главне ствари и дели његову правну судбину, због чега сувласницима стамбеног објекта припада право сусвојине на помоћном објекту који припада том стамбеном објекту,

Одредбом члана 20. став 1. Закона о основама својинскоправних односа прописано је да се право својине стиче се по самом закону, на основу правног посла и наслеђивањем. Ставом 2. је прописано да се право својине стиче и одлуком државног органа, на начин и под условима одређеним законом. Чланом 22. став 1. истог закона прописано је да лице које од свог материјала својим радом изради нову ствар стиче право својине на ту ствар. Полазећи од утврђеног да су помоћни објекат бр. 2 према сагласним изјавама парничних странака изградили правни претходник тужилаца ДД и тужила АА 2002. године, да се овом грађењу сувласник главног објекта, тужени ДД није противио и није учествовао у његовој изградњи, те да објекат број 2. према налазу и мишљењу судског вештака представља помоћни објекат (изведен за потребе смештаја

баштенског алата и других ствари, смештаја намирница и не може се користити за друге потребе), дакле у функцији главног објекта и да исти није обухваћен завештањем ЂЂ, следи да су правни претходник тужилаца ЂЂ и тужиља АА помоћни објекат број 2. стекли грађењем у смислу члана 22. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, а да су тужиоци су својину на помоћном објекту стекли наслеђивањем. Код правилно утврђеног да су тужиоци сувласници главног објекта са уделом од 1/2 идеалног дела, имајући у виду да помоћни објекат дели судбину главног објекта, то су тужиоци титулари права својине и на помоћном објекту описаном као објекат бр. 2, на катастарској парцели ... КО ..., лист непокретности ... КО ... и то тужиља АА са 3/48 идеалних делова, тужилац ББ, тужиља ВВ и тужиља ГГ са по 7/48 идеалних делова, који својински удели чине 1/2 идеалног дела помоћног објекта. Следом изнетог, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и утврдио да су тужиоци носиоци права својине на помоћном објекту са уделима ближе опредељеним у ставу првом изреке ове пресуде, будући да су сувласници главног објекта – породичне стамбене зграде са истим уделима, да је реч о помоћном објекту који је у функцији главног стамбеног објекта и да је саграђен на истој парцели на којој је саграђен главни стамбени објекат, сагласно одредби члана 2. став 1. тачка 50. Закона о планирању и изградњи. Помоћне зграде сматрају се делом односно припатком стамбене зграде и у правном промету деле судбину главне ствари, уколико се другачије не уговори.

У преосталом делу захтев тужилаца је правилно одбијен као неоснован, јер помоћни објекат не може имати самосталну, већ следи правну судбину главног објекта. Суд је имао у виду да су оставинским решењем иза пок. ЂЂ оглашени за наследнике на главном објекту супруга оставиоца АА, као нужни наследник са 3/24 идеалног дела и завештајни наследници ББ, ВВ и ГГ, деца оставиоца са по 7/24 идеалних делова и да је то решење правноснажно дана 20.03.2016. године, али налази да је оглашавање тужилаца за наследнике са наведеним уделима, дакле на целом објекту без утицаја на одлуку о захтеву. Тужиоци црпе право својине на помоћном објекту из права свог претходника чији удео у главном објекту је 1/2 идеалног дела према решењу О 1249/92 од 11.09.1992 године и изводу из земљишњих књига, дакле правни претходник тужилаца није био искључиви власник главног објекта већ његове половине, док је друга половина припала туженом, због чега тужиоци не могу бити титулари права својине на преосталој 1/2 идеалног дела помоћног објекта. Из наведених разлога, потврђена је у преосталом делу одлука којом је одбијен захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да су тужиоци власници једне помоћне зграде описане као објекат бр. 2, на катастарској парцели ... КО ..., лист непокретности ... КО ... и то тужиља АА са 1/16 идеалних делова, тужилац ББ, тужиља ВВ и тужиља ГГ са по 7/48 идеалних делова.

Из наведених разлога, на основу члана 394. тачке 4. и 390. ЗПП одлучено је као у ставу првом и другом изреке ове пресуде.

Одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против ставова трећег и четвртог изреке којим је одлучено о евентуалним захтевима, Апелациони суд је укинуо одлуке о евентуалним захтевима по службеној дужности, имајући у виду да се ради о конексним захтевима у смислу члана 197. став 2. ЗПП и да је овом пресудом одлука о главном захтеву (у ставу другом изреке побијане пресуде) преиначена и делимично усвојен тужбени захтев тужилаца.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе жалбе тужилаца, али их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије одлуке у овој парници.

Одлуку у ставу четвртом изреке суд је донео имајући у виду да је тужени успео у спору у односу на главни објекат, а да су тужиоци успели у спору у односу на помоћни објекат и у смислу члана 153. став 2. ЗПП решење о трошковима поступка садржано у ставу петом изреке пресуде преиначио тако што свака странка сноси своје трошкове поступка, применом члана 401. тачка 3. ЗПП.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић